

Dopady na kvalitu života v Hradišti

Shrnutí faktů v případě spalovny odpadů.

Rozptylová studie hodnotící dopad spalovny odpadů na ovzduší (viz předchozí Téma č. 4) v závěru uvádí, že nedojde k překročení imisních limitů. Pomiňme, že **řada sledovaných škodlivin z různých důvodů imisní limity stanoveny nemá anebo nejsou známa data o koncentracích na pozadí (v ČR se neměří)** a pracuje se proto s různými odhady, které do výsledků vnášejí řadu nejistot a nepřesností.

Bez ohledu na to - ve studii uvedené látky patří mezi **sledované a významné škodliviny** a všude omílaným cílem je minimalizovat jejich výskyt v prostředí.

Jak se k tomu staví naše úřady a instituce?

Z publikovaných dat vidíme, že u některých škodlivin jsou již na pozadí – tedy bez vlivu daného záměru(!) překračovány nebo dosahovány doporučené preventivní hodnoty koncentrací dle WHO - viz např. hodnoty pro PM10 a PM2,5 a hodnoty pro karcinogen a mutagen benzo[a]pyren, u kterého je v oblasti dlouhodobě překračován imisní limit platný v ČR 1 ng/m³, a který představuje zvýšenou pravděpodobnost vzniku nádorového onemocnění. Vypočtená **navýšení BaP** vlivem spalování odpadů **(ve vybraných lokalitách o 30 až 60% proti dnešnímu stavu)** však **nejsou** z hlediska dnešní legislativy **uvážována jako škodlivá**, protože vyhl. 415/2012 Sb. nestanovuje specifický emisní limit pro spalovny odpadů pro BaP. Uvádíme to jako jeden **pěkný příklad benevolence našich zákonů** řešících ochranu ovzduší.

Nejde však jen o ovzduší – shrňme si **celkový dopad výstavby spalovny odpadů na prostředí v Hradišti a okolí**:

- Tvzení, že nebudou překročeny imisní limity škodlivin není rozhodující - **jde o to, zda se zátěž škodlivinami spolu s rizikem negativních dopadů na naše zdraví zvýší, nebo jestli uchráníme naše prostředí aspoň v dnešním stavu.**
- **Skutečná zátěž prostředí v širším okolí spalovny bude znatelně vyšší než je uváděno** v podkladech pro hodnocení záměru, kde se za směrodatné považují pouze hodnoty krátkodobých měření v ustáleném stavu procesu. Data o skutečném rozsahu této zátěže nejsou známa.
- **Spalování odpadů**, v porovnání s čistou **plynofikací**, bude do ovzduší vnášet **nové a nebezpečnější škodliviny** ať už typu dioxinů a podobných látek nebo těžkých kovů. Dále přináší do města nová rizika, která nelze nikdy plně vyloučit:
- Riziko **obtěžujícího zápachu a hluku** z bunkru pro skladování odpadů;
- **Trvalé a neodstranitelné riziko požáru** v zásobníku odpadů;
- Vysoké riziko **překračování emisních limitů** a zamořování okolí škodlivinami při všech nestandardních stavech – tzn. nejen při poruchách, haváriích, ale i při odstávkách a opravách a s tím spojených náběžích procesu;
- V případech požáru odpadů a poruch zařízení hrozí **vypouštění nečištěných kouřových plynů**, kdy dochází k zamořování širokého okolí **škodlivinami v koncentracích až 100-násobně překračujícími limity.**
- Ovzduší v Hradišti je již dnes v některých parametrech znečištěné nad akceptovatelné hodnoty, je **překročena mez společensky přijatelného rizika.** Veškerá nová **evropská a česká legislativa v oblasti ochrany ovzduší má za cíl snížení stávajícího stavu znečištění** ovzduší a zvýšení kvality životního prostředí obyvatel.

- Navrhovaný záměr spalování odpadů vede přesně naopak ke **zhoršení** stávajícího stavu. **Jde v podstatě o nahrazení stávajícího zdroje znečištění novým velkým lokálním zdrojem nebezpečných emisí**, které by vedlo ke zvýšení imisní zátěže širokého okolí. Navíc zdroje naprosto nevhodně umístěného v blízkosti obytné zástavby, škol, sportovišť a nákupních center.
- Další pohled: V současnosti město vykazuje ročně asi 5500 t komunálního odpadu, z toho jen asi **35 t odpadů nebezpečných**. Po spálení 15 tis tun odpadů by tady paradoxně zůstávalo opět asi 5000 t odpadů - tedy zbytků po spálení, a z toho **minimálně 1000 t popílku bude nebezpečný odpad**.
- Obdobně můžeme těžko považovat za ekologické řešení, kdy bude docházet k **maření asi 26% tepla** z odpadů v letních měsících, protože celá ekonomika spalovny je postavena právě na nutnosti pálit odpadu co nejvíce.
- V takovýchto případech, kdy nejsou známá data o stávajícím znečištění prostředí, pracuje se s řadou různých odhadů a hodnocený záměr vnáší do lokality další rizika s negativními vlivy na obyvatele, **by se měl cítit legislativou požadovaný preventivní přístup k ochraně zdraví a prostředí a princip předběžné opatrnosti a udržitelnosti**.
- Z uvedeného je jasné, že **varianta čisté plynofikace CTZ preventivně vylučuje všechna jmenovaná rizika**:
 - využívá dobře regulovatelné plynové zdroje;
 - nehrozí tedy maření tepla vypouštěním bez užitku;
 - není zde žádný nebezpečný zbytkový odpad po spálení
 - z pohledu vypouštěných emisí je na tom zemní plyn nesrovnatně lépe než spalování odpadů (žádné dioxiny, těžké kovy, BaP, ani další škodliviny produkované spalovnou odpadů).

